

BASIN AÇIKLAMASI

5 7 Ağustos 1999 Depreminin 5. Yıl Değerlendirmesi

1 7 Ağustos 1999 Kocaeli Depremi üzerinden 5 vı l geçti. 40.000 i nisanımızın yaşamım i Yitirmesine, 400.000 konutun kullanılmaz hale gelmesine neden olan bu depremin toplam 25 milyar ABD Dolan civarında zarar yol açtığı tahmin edilmektedir.

% 93'ü aktif deprem kuşağı üzerinde bulunan ve nüfusunun yaklaşık % 981 deprem riski altında olan ülkemizde, uyarılar dikkate alınmadığı için doğa olayları hala afete dönüşmeye devam ediyor. Depremlerde on binlerce insanımızı yitiriyor, önemli maddi kayıplara uğruyoruz,

1992 Erzincan depreminden buyana özellikle kentsel alanlarda karşılaştığımız yüksek bilançolu afet zararları, kamu bütçelerinde önemli miktarda, kaynak gereksinimini de beraberinde getirmiştir. 1999 Depremleri sonrasında dönemin siyasi iktidardan afet hizmetlerini yürütebilmek için Dünya Bankası ile bir kredi anlaşması yapmış, kaynak yaratmak için ek vergiler uygulamıştır.

Jeolojik, morfolojik ve meteorolojik özellikleriyle doğal afet olaylarının çok sık yaşandığı bir ülkeyiz. Türü ne olursa olsun doğal afet olayları her yıl ortalama GSMH' nın % 3'ü oranında doğrudan zarara neden olmaktadır., Dolaylı zararlar (üretim kaybı, çevresel etkiler vb) göz önüne alındığında ise zarar toplamının GSMH'nın % 5-7' sine yükseldiği tahmin edilmektedir.

Üzerinde yaşadığımız coğrafyanın deprem başta olmak üzere taşıdığı jeolojik riskier ve yaratacağı zararlar ortada iken, çözüme yönelik adımlar hala atılmıyor. Kocaeli ve Düzce Depremlerinden 3 yıl önce İstanbul'da ev sahipliğini yaptığımız Bilemiş Milletler İnsan Yerleşimleri Konferansı (Habitat il) Deklarasyonuna atılan imza ile "afetler karşısında giderek artan korumasızlığa* karşı "" herkes Un yeterli konut temin etme ve insan yerleşmelerini daha güvenli, daha sağlıklı ve yaşanabil i"" kılma-

yı,*gerekli planlama mekanizmaları ve kaynakları sağlayarak doğal afetlerin ve diğer acil durumların insan yerleşimleri üzerindeki etkilerini hafifletmek,, afetten etkilenen yerleşimleri gelecekteki] afetlerle ilgili riskleri azaltmak* için Devlet olarak uğraş verilmesi ulusal ve dünya kamuoyuna taahhüt edilmişti. Ancak bu taahhütler de , tıpkı Birleşmiş Milletler tarafından 1990-2000 yılları arasındaki! dönem için ilan edilen "Doğal Afet Zararlarının Azaltılması için Uluslararası On Yıl kapsamında ülkemizde başlatılan çalışmalar sonucunda hazırlanan Türkiye Milli Planı (1990-2000)* önerilerinin tasarruf tedbirlerine = takılması sonucu askıya alınması gibi kağıt üzerinde kaldılar, kısa zamanda bir bir unutuldu..

Afet zararlarının azaltılması ve güvenli yerleşmeler için ilk adımın planlama ve planlamaya yön veren çalışmalar olduğu bilinmektedir.. •Yerleşimde planlamaya ekonomik ve sosyal veriler kadar yön veren bir diğer girdi de doğal çevredir. Başta, jeolojik tehlikeler olmak üzere doğal afetlerin,, hazırlanacak planlarda tehlike ve risk faktörü olarak gözetilmesi kaçınılmaz bilimsel bir gerçekliktir.

Doğa uyarıya devam ediyor..

Son üç aylık dönemde meydana gelen, ERZURUM-, AŞKALE, AGRHDOĞUBEYAZIT, MUĞLA- GÖKOVA KÖRFEZİ, KIRŞEHİR-AKPINAR, ELAZIĞ-SİVRİCE dep- remilleri bile, ülke coğrafyasının büyük bir kesiminin her an yıkıcı bir deprem tehlikesiyle karşı karşıya kalabileceğini açıkça göstermektedir. Yerleşimi alanlarını tehdit edenin sadece depremler olmadığını; heyelanlar, su ..baskınlar, çığ düşmesi vb TEHLİKELERİ de göz önüne aldığımızda risk. tablosunun •vahameti daha da artmaktadır.

Gördüklerimizin, madalyonun bir yüzündeki acı gerçeklikle olduğunu biliyoruz. Diğer yüzünde ise; bilinçsizce \ erilmis yer seçimi ve yapılaşma kararları, yetersiz altyapı düşük standartlarda yapı üretimi, kaçak yapılaşma, ranta dayalı hızlı ve düşük nitelikli kentleşme, bilimsel normların rant kaygılarına yenik düşmesi vb faktörler varlığını sürdürerek sağlıklı kentleşmeleri ortaya çıkar- maktadır. Sonuçta yılların olumsuz birikimi, kentsel alanlarımızın her birini afet tehlikeleri karşısında riskli yaşam çevrelerine dönüştürmüştür.

En büyük risk çevresi olduğu bilinen İstanbul ilini etkileyecek bir depreme yönelik olarak hazırlanan senaryolarda, on binlerce insanımızın kaybedileceği, 70.000 binanın ağır hasar göreceği, bu binalardan 30.000'inin yassı kadayıf gibi kat kat ve üst üste yığılacağı öngörülüyor. 50-60 milyar ABD doları civarında bir ekonomik kavıp bekleniyor.

17.Ağustos,1999 Depreminden buyana geçen 5 yılda yaşananlar ve yapılan tüm uyarılar göz ardı edilmiştir. Siyasi iktidarların ve yerel yönetimlerin en acil görevleri: arasındaki afet zararlarının azaltılmasına yönelik kararlar ancak son sıralarda ve eksikli yer alabilmiştir..

Afet yönetiminde eşgüdümün ve etkinliğin sağlanması için çok sayıda yasa ve yönetmeliğin elden geçirilmesi, çağdaş bir afet yönetimi sisteminin oluşturulması için zarar azaltma stratejilerinin hem merkezî hem de yerel düzeyde bir bütünlüğe kavuşturulması gerekmektedir;

imar ve afet hizmetlerinin ticarileştirilmesine, afet ve imar gibi ekonomik, teknik, sosyal,, psikolojik boyutların iç içe geçtiği bir olgumun Dünya Bankası 'nca şekil ve içerik açısından denetlenen,, sigorta şirketlerinin ve özel işletmelerin kontrolünde bir piyasa alanı haline getirilmesine yönelik düzenlemelere öncelik verilmiştir.

17.08.1999 Kocaeli» Depreminden bugüne kadar geçen 5 yıllık sürede ülkemizdeki afet hizmetlerimizde gelinen noktayı hatırlamakta yarar var :

-7269 sayılı Afetler yasasına dayalı olarak ülkemizde yürütülen faaliyetle. de egemen yön, afet olduktan sonra, arama-kurtarma, acil yardımı, geçici iskan, yeni yerleşim; yeri seçimi ve kalıcı konut inşa faaliyetlerine yönelik işlemlerini planlanmasıdır. "Yara Sarma" ülkemizdeki temel afet stratejisi olarak hala yürürlüktedir.

-Ülkemizdeki gibi yara sarmadan sonra temel olan zarar azaltıcı çalışmalara geçilememesi nedeniyle mevcut yerleşim birimleri için afet olayının yıkıcı etkisi, tekrar tekrar yaşanmaktadır. Örneğin Doğu Karadeniz için 1990, 1998., 2001 2002, Batı Karadeniz için 1985,1991,1998 su baskını ve heyelan olayları; Erzincan 1939,1992 depremleri, Bingöl 1971, 2003 depremleri vb.

-Depremi ertesinde ulusa! ye uluslararası dayanışma ve paylaşmanın en güzel örneği sergilenecek toplanan bağışlar ve yardımlar ile Hükümet'çe çıkarılan ek vergilerle elde edilen milyarlarca doların oluşturduğu kaynaklara ait sağlıklı bir bilgi kamuoyuna açıklanmamıştır. Ek vergilerin bir kısmı kalıaiştirilerek bütçe açıklarını kapatmak için kullanılmaya başlanmış, ne' yazık ki esas çözüm üretiminde kullanılamamıştır.

-TMMOB ve bağlı odaların tüm uyanlarına rağmen 4708 Sayılı Yapı Denetim Kanunuyla temel bir kamu hizmeti olan denetim konusu özelleştirilerek piyasanın kar hırsına terkedilmiştir..

-Yerel yönetimler, başta deprem olmak üzere, afet tehlikeleri ve riskleri konusunda duyarsızlıklarını sürdürmektedir. Depremin hemen ertesinde bazı belediyelerce başlatılan sağlıklı yapılaşmanın ilk ve önemli bir adımı olan imar planına esas jeolojik ve jeoteknik etütlerin yapılması konusu yaygınlaşmamıştır.. Bugün çok sayıda belediyenin elinde afet tehlikeleri ve zemin özellikleri ile ilgili veriler bulunmamaktadır.

~ Ulusal afet yönetim sistemindeki en temel konulardan birinin de parçalı yapının yarattığı sorunlar olduğu bilinmektedir. 7269 sayılı yasaya dayalı afet mevzuatımızda afetlerden sorumlu kuruluş Afet İşleri Genel Müdürlüğü görülse de Kızılay, Sivil Savunma Genel Müdürlüğü, Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi, Proje Uygulama Birimi-PUB, Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü Sosyal Yardımlaşmayı ve Dayanışmayı Teşvik Fonu gibi çok sayıda kurumsun afet olaylarına müdahil olduğu görülmektedir. Bu şekillide ortaya çıkan parçalı yapıda, kaçınılmaz olarak ciddi koordinasyon sorunları yaşanmakta, çözüm üretme mümkün olmamaktadır.

-Dünya Bankasınca deprem sonrası zararları karşılamak üzere ticarî bir mantıkla dayatılan "Zorunlu Deprem Sigortası" halen .sürdürülmektedir. Halka inandırıcı çözüm olarak gelmeyen sigortalanma oranı yüzde 151'er dolayında kalmıştır.

Daha güvenilir, daha sağlıklı bir çevrede yaşamak her yurttaş için temel bir insan hakkıdır.. Bu hakkın korunması, geliştirilmesi ve uygulamaya konulması, başta anayasa olmak üzere yasal düzenlemelerin, siyasi iktidarların uygulayacağı politikaların ve kurumsal düzenlemelerin »temel amacı ve zemini olmak zorundadır. Bu zeminden kayıldığı oranda yurttaşların ve yaşam alanlarının afete karşı güvenliği sağlanamayacaktır.

TAAMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak,, yetkililere bir kez daha sesleniyoruz;

Doğa olaylarının doğa! afete dönüşmesi kaderimiz değildir.

-Afetlere karşı tam. güvenli yerleşimler için ulusal afet sistemimiz,

- (1) Zarar azaltma,
- (2) Önceden hazırlık»,
- (3) Olaya müdahale,
- (4) İyileştirme ve
- (5) Yeniden inşa

olmak üzere beş ana aşamayı da kapsayacak şekilde yeniden oluşturulmalıdır.

-Her tür ve ölçekteki yerleşim planlama kararlarının Afet Tehlike Haritaları, mikro bölgeleme, plana esas jeolojik ve jeoteknik etüt raporları gibi temel verilere dayandırılmasını, afet tehlike ve risk verilerinin yönlendirici kabul edilmesini sağlayacak düzenlemeler yapılmalıdır.

- Doğal afetlere yönelik, çalışmalar, Sosyal Devlet anlayışının bir parçası olarak Kamu görevleri arasında kalmalıdır. Dünya Bankasının dayatmaları ile bu konularda çalışma yapan kurumların küçültülmesi. Yerel Yönetimler Yasa Tasarıları ile bu hizmetlerin yerleştirilmesi ve piyasa-koşulların sn inisiyatifi ne bırakılması n dan vazgeçti mel id i r.

- Mevcut yerleşim alanlarındaki karşılaşılacak afet zararlarını azaltmak için; yapık stoku, yanlış arazi kullanım kararları vb risk faktörlerinin giderilmesine karşı, Kentleşme Yasası, bilim çevrelerinin ve Türkiye Mimarı ve Mühendis Odaları Birliği'nin katkılarıyla ivedilikle çıkarılmalıdır.

-Güvenli yapılaşmayı kamusal bir hizmet olmaktan çıkartıp,, ticarî bir meta haline getiren, uygulamada hiçbir işlevi bulunmayan. Yapı Denetim Yasası yürürlükten kaldırılmalıdır. Yerine merkezi idare, yerel yönetimler ve meslek, odalarının eşgüdümlü, ortak kamusal denetimin« esas alan bir vasa düzenlenmelidir.

-Sadece deprem sonrası oluşan zararları karşılamak üzere ve yeni bir vergi anlayışıyla hazırlanan,, bilimsel temele dayanmayan bir bölgelelendirmeyi esas alan, "zorunlu deprem sigortası" uygulaması yürürlükten kaldırılmalıdır

-1999 Depremlerinin etkili olduğu alanlarda başlatılan imar planına esas Jeolojik-Jeoteknik etüt çalışmaları ülkemizin her yeri için zorunlu kılınmalı ve I ve II. Derece deprem bölgesindeki belediyeler plan revizyonlarına ivedilikle başlamalıdır.

-7269 Sayılı Afetler Yasası,, 3194 sayılı İmar Yasası başta olmak üzere yerleşimleri doğal afetlere karşı güvenli kılabacak çalışmalara altlık oluşturan yasaların değiştirilmesi için başlatılan ve 4 yıldır Bayındırlıkve İskan Bakanlığı'ntn tozlu raflarında unutulmuş çalışmalara hız verilmelidir. Bu yasalar, akıl, bilim, mühendislik normlarını temel olmak üzere ve meslek odalarının görüşleri alınarak yeniden düzenlenmelidir.

-Kentleşme politikaları, vurguncuya değil ülkenin bilim ve teknik adamlarına bırakılmalıdır. -

-Depremle ilgili mühendislik disiplinlerinin Yerel Yönetimlerde görev alması zorunlu hale getirilmelidir.

-Üniversiteler, MTA, DSİ Afet İşleri Genel Müdürlüğü gibi kamu kurumlarının Afet Tehlike Haritalarının hazırlanmasına yönelik projeler hazırlanmalıdır.

- Eğitim sistemi içerisinde jeoloji ve doğal afetlere yönelik eğitim: programları konmalıdır.

Saygılarımızla,

Doğa Olaylarının Acı Sonuçları Kaderimiz Değildir..

TMMOB JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI,

15.08.2004

Doğubeyazıt Depremi Üzerine

Yara Sarma Yerine Zarar Azaltma...

O 2 Temmuz 2004 günü saat 01:30:07*, 5,1 büyüklüğünde Doğubeyazıt merkezli bir deprem meydana gelmiştir. Deprem'in Yığınca!, Sağlıksuyu ve Kutlubulak köylerinde önemli oranda yapısal hasara yo! açtığı ve Yığınca! Köyünde 18 yurttaşımızın öldüğü yerel kaynaklarca açıklanmıştır.

Oikemfödekî jeolojik, morfolojik ve meteorolojik koşulların büyük can ve mal kaybına yo! açan doğal afet olaylarına neden otoluğu binmektedir. Başta deprem olmak üzere heyelan, su baskını vb. tehlikelerin yarattığı riskler, kentsel ve kırsal yerleşimlerin güvenliğini tehdit etmektedir.

Ülkemizde, yerleşimlerin afet güvenliğini \$aş* lamaya ve geliştirmeye yönelik çalışmaların göz ardı edilmesi, merkezî ve yerel yönetimlerin duyarsızlığı büyüklüğü 5 civarındaki depremler bile birer afet olayına dönüştürmüştür,

25 Mart 2004 günü meydana gelen %! büyüklüğündeki Erzurum, 0103,2004 günü meydana gelen 3,6 büyüklüğündeki Çelikhan depreminde, toplam 15 yurttaşımız ölmüştür. 02 Temmuz 2004 günü meydana gelen Doğubeyazıt Depremine verilen 18 can, olumsuz fabfoya eklenen son örnek olmuştur.

Afet güvenliğinde geleceğini Dünya Bankasına emanet eden iktidarlar, her olay sonrasında olduğu gibi 'gerçekten yapıtacak; önlemler alınmıştır' diye hamasi söylemlerine devam ediyor.

Nato Zirvesindeki "başarılarıyla" (!) övünen, ABD Başkanıyla tokalaşmak için sıralanan yöneticilerin gündemlerine öfkemîan gerçek sorunları birtörtü â&ta^of,

Ancak çağa by unutkanlara kendini hatırlatmayı sötiörüyor, jeolojik tehlikeler önlemlerini ivedilikle alınmaması durumunda ne sonuçlar yaratabileceğini göster önüne seriyor. Bugünlerde yaşanan depremler gibi küçük örnekleriyle uyuyor,* 1999 Kocaeli Depremi **Unutma***

Ülkemizdeki afet öerçeglörlü östPnQn örtülmesine izin vermeyeceğiz; *İzin* vermeyelim,

Daha güvenilir, daha sağlıklı ve yaşanabilir bir çevrede yaşamak temel insan hakkıdır. Bu hakka sahip çıkmak, korumak ve geliştirmek hepimizin görevidir.

Yıkıcı afet **zarartanna** yol açan nedenleri ülkemizdeki sosyoekonomik koşullardan ve siyasal ilişkilerden bağımsız görmeyen jeoloji Mühendisleri Odası bir kez daha herkesi göreve çağırıyor,

-7269 sayılı Afetler Yasasına dayalı sürdüröçrül!
"Yara Sarma** amaçlı ulusa! afet sistem! zarar azaltma stratejisi odaklı olarak yeniden oluşturulmalıdır.

-MevcL/t afet yönetimi sistemindeki kurumsal yapılanma yeniden düzenlenerek parçalı ve çok başlı yapılanma terk edilmelidir.

-Deprem, Heyelan vb. tehlike haritalarının hazırlanması için çalışmalara gerekli mal! ve personel desteği sağlanmalıdır.

-Yerel Yönetimlerin İmar planlarına esas jeolojik-jeoteknik etütlerinin tamamlanması risk azaltıcı Önlemler geliştirilmesi için yasal düzenlemeler ivedilikle hazırlanarak uygulamaya geçilmelidir.

-Gerek afet güvenliği gerekse diğer konularda W hizmetlerine ihtfç duyulan Jeoloji Wühendislerinin kamu kurumlarındaki fstihdamıns. yaşanan yetersizlikler gJdtetflmefldr«

Ülkemizde depremlerin, heyelanların, s« baskınlarının "AFB* olarak adlandırılmasından artık kurtulalım. Merkezi ve yerel yöneticiler afet tehlike ve risklerinin belirlenmesi, zaiâr azaltıcı Önlemlerin alınması için gerekli kalıcı yasal vfe tekml dffienerrçtere fwecJff kle başlamalıdır. Ülkemizin afet tonusynrfatturdiinnduymaz-iiklarataharnrriöiü fcalrnamıştır.

03.07.2004

TMMOB
JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI YÖNETİM KURULU

Doğa Uyarıyor,.. Depreme Hazır mıyız?

Ülkemizin aktif tektonik bölgelerinden Gökova Körfezinde, 03.08.2004 günü başlayan deprem aktivitesi bugün de sürmektedir. Deprem epicentritarının Oökova Körfez bölgesi ile çevresindeki Milas ve Karaova üzerinde yoğunlaştığı izlenmektedir. Büyüklükleri 3 ve 5 - arasında olan çok sayıdaki deprem, bölgede yaşayanlar arasında tedirgihlik yaratmıştır.

• Ege bölgesinin güneyinde Güçük ile • •
• • Muğla; arasında uzanan BahGüneyBâti-Doöuh
V/Kuzeyböğü doğıultuJy veGöfova Körfezini
kuzeyden sınırlayan faylanmalann var ligi jeolojik araştırmalar sonucy önceden belirlenmiş ve deprem ürelen fayların gösterildiğı Türkiye Diri- Fay Haritasına da işlenmiştir.

Tarihsel kayıtlar incelendiğinde, Cöfcova ve
; -çevresinde MÖ 3. yüzyıldan bu tarafa yıkıcı depremler n.-oiduğu "görölmektedir, 1493
• yılında Bodrum, 1365 yılında Datça(Knldos)
• bu. depremlerden şiddetli olarak etkilenmiştir.
terdir.. Yine.yakm döneminde 19 3 3'de Götova,
. 194i-de Muğla, 1961'de Marmaris'te 6 büyüklüğünde depremler yaşanmıştır.

Gökova Körfezinde yaşanan depremlerin can ve mal kayıplarına yol açmaması sevindirici
...bir durumdur. Ancak bu depremlerin, yetkililer ve halkımız açısından doğanın bir uyarısı
-.pjarak kabul edilmesi; başta deprem olmak üzere jeolojik tehlikelere karşı yerleşimleri
. koruyucu çalışmaların aksatılmadan yürütülmesi gereklidir.

Coğrafyasının yaklaşık % 93'ü aktif deprem •
.kuşağı üzerinde bulunan, nüfusunun yaklaşık % 98" î deprem riski olan yerleşim birimlerin:
de yaşayan, Jeolojik-Jeoteknik etüt verilerine dayanmadan belirlenen yer seçimi, arazi kullarısın planlaması kararları ve güvensiz yapılaşma:, sonucu yüksek derecede riskli
.çevresel ortamlara sahip bir ülkede AFET
UNUTULDUĞU AN GELİR. .

Doğa olayının afete dönüşmemesi elimizdedir. Başta îmar ve Afe! yasaları olmak üzere mevzuatımız yeni baştan düzenlenmeli, yerleşimleri afetlere karşı güvenli kılacak kurumsal» teknik ve vasat mekanizmalar oluşturulmalıdır. 1939 Depremlerinden edindiğimiz acı tecrübeler, her an yeni bir ağır faturayı ödemek zorunda kalabileceğimizi göstermiştir.

Evet! doğa bizi bir kez datia uyarıyor.. Peki bu uyarıyı siyasi iktidarlar nasıl okuyor? Bu uyarılardan ders alıyor mu? Ne yazık ki, hayır?

Çünkü onların öncelikleri arasında kamu yararı ve bilimsel gerçekler yok,. 38 yurttaşımızın yaşamını yitirdiğı "hızlandırılmış tren kazası ni takdir ilahi olarak karşılayan anlayış, afetleri de aynı bakış açısıyla bekliyor

jeoloji Mühendisleri Odası olarak önerilerimfi zî bir kez daha kamuoyu ile paylaşıyoruz;

-Yara sarmaya dayalı ulusal afet sistemimiz, zarar azaltma odaklı olarak yeniden oluşturulmalıdır.

-Afet yönetim sistemindeki kurumsal yapılanma parçalı ve çok başlı durumdan kurtularak, hem merkezî hem de yerel düzeyde bir bütünlüğe kavuşturulmalıdır.

-Doğal afetlere karşı çalışmalar Sosyal Devlet anlayışının bir parçası olarak kamusal görevler arasında kalmalı, Kamu Yönetimi Temel Kanunu ile Yenileştirilmesine ve ticarileştirilmesine izin verilmemelidir.

-Zarar azaltma stratejisinin önemli bir parçası olan îmar planına esas jeolojik-jeoteknik etütlerin yaptırılması yerel yönetimler için zorunlu olmalıdır.

-Toplumda afet kültürünün oluşmasına yönelik olarak İlk ve İlse öğretim programlarında jeoloji ve afetlere hazırlık derslerine yer verilmelidir.

SAYGILARIMIZLA, 05.08.2004

Yarın Çok Geç Olabilir

1 1 Ağustos 2004 günü: ElazığHSivrice'de yerel saatle 18.48'de 5,5 büyüklüğünde bir deprem meydana gelmiştir. Bugün 112.018.2004) saat 10.00'a kadar aynı bölgede büyüklüğü 3-4 arasında olan 12 adet deprem kaydedilmiştir.

Toplamı uzunluğu 580 km olan ve uzunlukları 50 km ile 145 ta arasında değişen 6 ayrı fay parçasından oluşan Doğu Anadolu; Fay Sisteminin ana hatlı boyunca, sırasıyla;

1) Kartova-Bingöl fay parçası (165 km): 1866, 1971;

(2) Palu-Sincik fay parçası (135 ita): 1789;

<2a) Palu-Hazar fay parçası; 1874;

(2b) Hazar-Sincik fay parçası: 1875;.

13) Çellkhan-Gölbashi fay parçası (50 kmi 1893;

14) Göbashi-Türkoğlu fay parçası (90 ita): 1114, 1513;

(5) Türkoğlu-Hatay fay parçası: 1822 ve 1872 yıllarında büyüklükleri 6.8 ile 7.8 arasında değişen büyük depremler olmuştur. By büyüklükte depremlerin yinelenme aralıkları ortalama 200-250 yıl arasında değişmektedir.

Doğu Anadolu iFay Sistemi'nin farklı fay parçaları üzerinde olan en son depremlerden günümüze kadar geçen süreler irdelenecek olursa; sırasıyla 13? yıll 32 yıl, 214 yıl, 129 yıl, 128 yıl 110 yıl 490 yıl ve 181 yıllık süreler seçtiği anlaşılacaktır. Doğu Anadolu Fay Sistemi ülkemizin aktif tektonik kuşaklarından biridir ve büyük can ve mal kaybına yol açabilecek depremler üretebilecek potansiyele sahiptir. Dolayısıyla son deprem in bilimsel anlamda dikkatle izlenmesinde yarar bulunmaktadır.

Zemin özellikleri araştırılmadan verilen yerleşim kararları, kentsel alanlarda inşa edilen yapılarda mühendislik hizmetlerin gözardı edilmesi ve kırsal alanda kerpiç yığma taş yap karakterinin ağı ilikli olması, mevcut yerleşim alanları için deprem riskini arttıran faktörlerdir,

Sivrice'deki depremin 10 civarındaki yurttaşın yaralanması; başla Kork Köyü olmak üzere bazı köylerde konut hasarlarına atılması sevindirici bir durumdur. Ancak her zaman bu kadar şanslı olamayabiliriz:

İstanbul Bahçellevler'de 4 çocuğun ölümüne yol açan su baskın; bir hafta önce Gökova* da yaşanan deprem aktivitesi; bugün¹ Elazığ-Sivrice Depremi yetkililer ve halkımız açısından doğanın bir uyarısı olarak kabul edilmeli; başta deprem olmak üzere jeolojik tehlikelere karşı yerleşimleri koruyucu önlemlerin ivedilikle alınması gereklidir;.

Coğrafyasının yaklaşık %93'ü aktif deprem kuşağı üzerinde bulunan, nüfusunun- yaklaşık % 98'i deprem riski olan yerleşim birimlerinde yaşayan, Jeolojik-Jeoteknik etüt velilerine dayanmadan belirlenen yer seçimi, arazi kuttanım planlaması karartan ve güvensiz yapılaşma sonucu yüksek derecede riskli çevresel ortamlara sahip bir ülkede AFET UNUTULDUĞU AN GELİR.

Doğa olayının afete dönüşmemesi elimizdedir. Başta İmar ve Afet yasaları olmak üzere mevzuatımız yeni baştan düzenlenmeli, yerleşimler! afetlere karşı güvenli kılacak kurumsal« teknik ve yasal mekanizmalar oluşturulmalıdır. 1999 Depremlerinden edindiğimiz acı tecrübeler, her an yen! bir ağır faturayı Ödemek zorunda kalabileceğimizi göstermiştir,

Jeoloji Mühendisleri Odası olarak önerilerimizi bir kez daha kamuoyu ile paylaşıyoruz^

-Yanlış arazi kullanım kararları; düşük standartlarda yapılaşma, bilimsel gerçeklerin rant kaygılarına yenik düşmesi ülkemizdeki kentsel ve kırsal yerleşimleri büyük risk çevrelerine dönüştürmüştür.,

-Doğal afet olaylarının her yıl ortalama GSMH'nin %3'ü oranında doğrudan zarara {dolaylı afet zararlar« gözönüne alındığında bu oranın %7'lere kadar ulaşabildiği bilinmektedir.) yol açtığı ülkemizde yara sarmaya davalı ulusal-afet sistemimiz, zarar azaltma odaklı olarak yeniden oluştu ruf malıdır.

-Afet yönetim sistemindeki kurumsal yapılanma parçalı ve çok başlı durumdan kurtarılarak, hem merkezî hem de yerel düzeyde bir bütünlüğe kavuşturulmalıdır.

-Doğal afetlere karşı çalışmalar Sosyal Devlet, - anlayışının bir parçası olarak kamusal görevler arasında kalmalı, Kamu Yönetimi Temel Kanunu , ite yerelleştirilmeslne ve ticarileştirilmeslne izin verilmemelidir.

-Zarar azaltma stratejisinin önemli bir parçası olan İmar planına esas jeolojik-jeoteknik etütlerin yapılması yere Yönetimler için zorunlu olmalıdır. Yerel yönetimlerde Jeoloji Mühendisi istihdamındaki eksiklikler giderilmelidir.

-Toplumca afet kültürünün oluşmasına yönelik olarak ilk ve ilse öğretim programlarında jeoloji "ve • afetlere hazırlık derslerine yer verilmelidir. ' SAYGILARIMIZLA, 12.08.2004

TMMOB'

. JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI YÖNETİM KURULU

Yurttaşın Ömrünü Kısalttılar!!!

Ülkemizde 50 yıldır uygulanan planı, bilim, teknoloji ve mühendislik "normlarını hiçe sayan, siyasi ve maddi rantı ön plana çıkaran politikaların 59. Hükümetçe uygulanan son versiyonu olan-hızlandırılmış tren projesi sayılanın bile belirlenemedikleri onlarca yurttaşımızın hayatıyla son "bulan-hızlandırılmış katliama dönüştürülmüştür. Daha dün bir doğa olayı depremi Takdir-i ilahî "olarak değerlendirilen zihniyet bugün kaza için çok rahat ayırma vurdumduymazlıkla "Allahlan geldi "diyebilmiştir. Yanf 1999 depremlerinde yitirdiğimiz 40 bin insanımızın sorumluları ile bugün yitirdiklerimizin sorumluları aynıdır.

İktidara geldiklerinde Ankara İstanbul arasını kısaltacaklarını söyleyerek "siyasi şov" yapanlar yurttaşlarının can güvenliklerini düşünmemişlerdir. Ülkenin bilim-adamlarının, mühendislerinin ve sendikaların uyarılarına kulaklarını tıkamışlardır, Her şeyi bilirim mantığıyla aymazlıklarına devam etmektedirler. Kadrolaşma uğruna TCDD'nin .içini boşaltanlar ulaşım» Allah'a havale'etmişlerdir,

.AB ye girmek' uğruna Alrbas rüşveti verenler, ülkemizi nükleer lobilere peşkeş çekenler çokça öykündükleri AB ülkelerinde.bu tür kazalarda siyasilerin yaptıklarını da yapmalı ve istifa etmelidirler, - . . .

Bu kazada hayatını yitiren yurttaşlarımızın yatanlarının acısını paylaşır ve baş. sağlığı«dilerken yaralı yurttaşlarımıza acil şifalar diliyoruz. -.

SAYGILARIMIZLA, 23.012004

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ- ODASI